
Το Μάθημα των
Θρησκευτικών στην
Πρωτοβάθμια
Εκπαίδευση.
Διδακτικές,
Βιωματικές,
Κατηχητικές
Προσεγγίσεις και
Πρακτικές Εφαρμογές

---

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Το Μάθημα των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Διδακτικές, Βιωματικές, Κατηχητικές Προσεγγίσεις και Πρακτικές Εφαρμογές»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Το Μάθημα των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Διδακτικές, Βιωματικές, Κατηχητικές Προσεγγίσεις και Πρακτικές Εφαρμογές»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η θρησκευτική εκπαίδευση είναι στην εποχή μας μία βασική συνιστώσα της εκπαιδευτικής διαδικασίας και αυτό έχει πλέον να κάνει με τις αλλαγές της παγκοσμιοποίησης και της πολυπολιτισμικότητας στις σύγχρονες χριστιανικές ή άθρησκες ευρωπαϊκές κοινωνίες. Το μάθημα των θρησκευτικών είναι μέρος αυτής της ευρύτερης θρησκευτικής εκπαίδευσης, που αποκτά μία ιδιαίτερη σημασία και σκοπιμότητα στη βαθμίδα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ειδικά, στην περίπτωση της Ελλάδας, που είναι ιστορικά και κοινωνικά μία Ορθόδοξη Χριστιανική χώρα, το μάθημα των Θρησκευτικών, όπως αυτό οριοθετείται από τα Προγράμματα Σπουδών που κατά καιρούς εκπονούνται, αποτελεί πάντα ένα γεγονός κοινωνικής και πολιτικής συζήτησης ιδιαίτερης σημασίας και εμβέλειας.

Σκοπός του προγράμματος είναι η κατανόηση της λειτουργίας και της δυναμικής του μαθήματος των Θρησκευτικών, ως μέρους της ευρύτερης θρησκευτικής εκπαίδευσης, στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Μέσα από το πρόγραμμα οι εκπαιδευόμενοι θα αντιληφθούν ότι το μάθημα των Θρησκευτικών σήμερα βρίσκεται σε διαλεκτική σχέση και δράση με τη βιωματική και διαθεματική εκπαίδευση, περιέχει στοιχεία πολυπολιτισμικότητας και

διαπολιτισμικότητας, και είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στον ρόλο του, καλλιεργώντας και προάγοντας το κοινοτικό πνεύμα μέσω της συνεργατικής διαδικασίας μάθησης. Μέσω του προγράμματος θα καταστεί δυνατή η σε βάθος μελέτη των παιδαγωγικών και εκπαιδευτικών μοντέλων που χρησιμεύουν στη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και του τρόπου διδασκαλίας ενός θεολογικού και ομολογιακού μαθήματος, χωρίς αυτό να μετατρέπεται σε έκθεση ιδεολογικών αρχών και πεποιθήσεων.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το συγκεκριμένο πρόγραμμα για τους **αποφοίτους παιδαγωγικών τμημάτων**, αφού σύμφωνα με το Νόμο 4589, ΦΕΚ Α' 13, της 29ης Ιανουαρίου 2019, άρθρο 57, εδάφιο α.ι («Κριτήρια αξιολογικού πίνακα εκπαιδευτικών Γενικής Εκπαίδευσης»), μοριοδοτούνται με δύο μονάδες [«επιμόρφωση Α.Ε.Ι. ή άλλου φορέα του δημόσιου τομέα που εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, διάρκειας τουλάχιστον τριακοσίων (300) ωρών που πραγματοποιήθηκε σε χρονικό διάστημα τουλάχιστον επτά (7) μηνών: δύο (2) μονάδες»].

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

► **απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής**

Ειδικότερα, το πρόγραμμα απευθύνεται:

- σε νηπιαγωγούς, δασκάλους και θεολόγους καθηγητές,
- σε εν ενεργεία και μελλοντικούς εκπαιδευτικούς στη δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση, καθώς και σε επαγγελματίες διοίκησης της εκπαίδευσης,
- σε κληρικούς, κατηχητές,
- σε υπαλλήλους του Υπουργείου Παιδείας στην Κεντρική Υπηρεσία και σε Περιφερειακές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και σε στελέχη της εκπαίδευσης, όπως περιφερειακούς διευθυντές εκπαίδευσης, συντονιστές εκπαιδευτικού έργου και διευθυντές σχολικών μονάδων.

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών
- ▶ Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της ημεδαπής ή της αλλοδαπής

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «αυτονομία», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

- ▶ Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικά με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **11 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Μάθημα - Θρησκείες και Θρησκευτική Αγωγή

Διδακτική Ενότητα 1: Η Θρησκευτική Αγωγή στον Χριστιανισμό

Διδακτική Ενότητα 2: Η Θρησκευτική Αγωγή στον Ιουδαϊσμό

Διδακτική Ενότητα 3: Η Θρησκευτική Αγωγή στο Ισλάμ

Διδακτική Ενότητα 4: Η Θρησκευτική Αγωγή στις άλλες Θρησκείες

Διδακτική Ενότητα 5: Παγκοσμιοποίηση, Θρησκεία και Πολυπολιτισμικότητα

Διδακτική Ενότητα 6: Θρησκεία και Εκκοσμικευμένες Κοινωνίες

Μάθημα - Το Μάθημα των Θρησκευτικών και οι Νέες Τεχνολογίες

Διδακτική Ενότητα 1: Κοινωνία - Άνθρωπος και Τεχνολογία: Θρησκευτική Θεώρηση

Διδακτική Ενότητα 2: Η Κουλτούρα του Διαδικτύου και Νέα Θρησκευτικότητα

Μάθημα - Θρησκεία και Παιδαγωγικά Μοντέλα

Διδακτική Ενότητα 1: Δια Βίου Μάθηση και Θρησκευτική Εκπαίδευση

Διδακτική Ενότητα 2: Διαπολιτισμική Θρησκευτική Εκπαίδευση

Μάθημα - Βιωματικές και Κατηχητικές Προσεγγίσεις της Θρησκευτικής Αγωγής

Διδακτική Ενότητα 1: Νοητικές και Βιωματικές Προσεγγίσεις και άλλα Παιδαγωγικά Μοντέλα του Μαθήματος των Θρησκευτικών

Διδακτική Ενότητα 2: Η Θρησκευτική Αγωγή στην Οικογένεια

Διδακτική Ενότητα 3: Κατηχητική και Θρησκευτική Αγωγή στην Ενορία

Διδακτική Ενότητα 4: Χριστιανική Κατηχητική στη Σημερινή Κοινωνία

Διδακτική Ενότητα 5: Διδασκαλία της Χριστιανικής Ηθικής

Μάθημα - Διαθεματικές και Διεπιστημονικές Συναρτήσεις του
Μαθήματος των Θρησκευτικών - Η Περίπτωση της Διασύνδεσης με την
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Διδακτική Ενότητα 1: Διαθεματικότητα και Διεπιστημονικότητα του Μαθήματος των Θρησκευτικών: Έννοιες και Σημασία

Διδακτική Ενότητα 2: Η Έννοια και η Σημασία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Διδακτική Ενότητα 3: Οι Σχέσεις των Διαφόρων Θρησκειών με το Περιβάλλον

Διδακτική Ενότητα 4: Οι Τεχνικές και οι Μέθοδοι της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σε Σχέση με το Μάθημα των Θρησκευτικών

Διδακτική Ενότητα 5: Η Διασύνδεση του Μαθήματος των Θρησκευτικών με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Διδακτική Ενότητα 6: Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις για την Θρησκευτική και Περιβαλλοντική Δικαιοσύνη

Μάθημα - Θρησκευτική Αγωγή και Εκπαίδευση στην Ελλάδα

Διδακτική Ενότητα 1: Οι Έννοιες της Αγωγής και της Παιδείας

Διδακτική Ενότητα 2: Χριστιανική και Πατερική Θεώρηση της Αγωγής και της Παιδείας

Διδακτική Ενότητα 3: Η Θρησκευτική Αγωγή στην Ελλάδα του 19ου Αιώνα

Διδακτική Ενότητα 4: Η Θρησκευτική Αγωγή στην Ελλάδα του 20ου Αιώνα

Μάθημα - Ο Χαρακτήρας του Μαθήματος των Θρησκευτικών

Διδακτική Ενότητα 1: Θρησκευσιολογικό, Βιβλικό ή Ομολογιακό Μάθημα

Διδακτική Ενότητα 2: Αμφισβήτηση του Μαθήματος των Θρησκευτικών και Αιτήματα για την Κατάργησή του

Διδακτική Ενότητα 3: Κατηχητικό Μάθημα και η Ελευθερία της Θρησκευτικής Επιλογής

Διδακτική Ενότητα 4: Οι Συνταγματικές Προϋποθέσεις του Μαθήματος των Θρησκευτικών

Μάθημα - Το Μάθημα των Θρησκευτικών στην Γ΄ Τάξη της
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης - Διδακτικές και Πρακτικές Εφαρμογές

**Διδακτική Ενότητα 1: Το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Γ΄ Τάξης της
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης**

Διδακτική Ενότητα 2: Σχέδια Διδασκαλίας - Πρακτικές Εφαρμογές

Μάθημα - Το Μάθημα των Θρησκευτικών στην Δ΄ Τάξη της
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης - Διδακτικές και Πρακτικές Εφαρμογές

**Διδακτική Ενότητα 1: Το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Δ΄ Τάξης της
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης**

Διδακτική Ενότητα 2: Σχέδια Διδασκαλίας - Πρακτικές Εφαρμογές

Μάθημα - Το Μάθημα των Θρησκευτικών στην Ε΄ τάξη της
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης - Διδακτικές και Πρακτικές Εφαρμογές

**Διδακτική Ενότητα 1: Το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Ε΄ τάξης της
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης**

Διδακτική Ενότητα 2: Σχέδια Διδασκαλίας - Πρακτικές Εφαρμογές

Μάθημα - Το Μάθημα των Θρησκευτικών στην Στ΄ Τάξη της
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης - Διδακτικές και Πρακτικές Εφαρμογές

**Διδακτική Ενότητα 1: Το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Στ΄ Τάξης της
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης**

Διδακτική Ενότητα 2: Σχέδια Διδασκαλίας - Πρακτικές εφαρμογές